

ชื่อ เรื่องวิทยานิพนธ์: การใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามแผนพัฒนาการศึกษาในชุมชนพื้นที่สูง

ชื่อผู้เขียน: นายวรวัฒน์ รัสมิ์

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต: สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรุศ สุพรรณชาติ	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ปิยะพันธ์ วงศ์อุดม	กรรมการ
อาจารย์ พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษา การใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาในชุมชนพื้นที่สูง ประชากร ได้แก่ผู้บริหาร 10 คน และครูผู้สอน 60 คน ในโรงเรียนโครงการทดลองการใช้แผนพัฒนาการศึกษาในชุมชนพื้นที่สูง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า

การใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนตามแผนพัฒนาการศึกษาชุมชนพื้นที่สูง

ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สื่อการสอนที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและตรงกับจุดมุ่งหมายของเนื้อเรื่องในระดับมาก ส่วนแหล่งที่มาของสื่อการสอน มาจากสถานที่ที่เป็นจริงในห้องเรียนหรือบริเวณโรงเรียนและของส่วนตัวมาก

สำหรับการใช้สื่อการสอนในประเด็นการปฏิบัติตนก่อนการใช้ ระหว่างการใช้ และหลังการใช้สื่อการสอน พบว่า ก่อนใช้สื่อการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่คำนึงถึงการทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้วและเตรียมนักเรียนโดยการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในระดับมาก ระหว่างการใช้สื่อการสอนครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้สื่อการสอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วยในระดับมาก และ

หลังการใช้สื่อการสอนครูผู้สอนส่วนใหญ่ปฏิบัติในระดับมาก คือ การเก็บสื่อการสอนไว้ใช้ในคราวต่อไป

การมีสื่อการสอน ปริมาณการใช้สื่อการสอน และการใช้สื่อการสอนอื่นทดแทนสื่อการสอนที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาในชุมชนพื้นที่สูง

ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีสื่อการสอนตามที่กำหนดไว้และมีปริมาณการใช้สื่อการสอนในระดับปานกลาง ส่วนสื่อการสอนที่ใช้ทดแทนสื่อการสอนที่ไม่มีได้แก่ 1) รูปภาพ 2) ของจริง 3) การบรรยาย 4) บทบาทสมมุติ 5) การสาธิต 6) การอภิปราย 7) การปฏิบัติจริง และ 8) สิ่งที่มีรูปทรงหรือรูปร่างคล้ายกัน

การมีสื่อการสอน และความต้องการในการจัดหาสื่อการสอนของผู้บริหารที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาในชุมชนพื้นที่สูง

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าภายในโรงเรียนที่ตนปฏิบัติงานอยู่นั้นมีสื่อการสอนตามที่กำหนดไว้ และมีความต้องการที่จะจัดหาสื่อการสอนมาสนับสนุนตามแผนพัฒนาการศึกษาในชุมชนพื้นที่สูงในระดับปานกลาง

ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนตามแผนพัฒนาการศึกษาชุมชนพื้นที่สูง

ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีปัญหาในการใช้สื่อการสอน คือ 1) ขาดแคลนงบประมาณ 2) ได้รับการสนับสนุนสื่อการสอนจากหน่วยงานอื่นน้อย 3) สื่อการสอนที่จูงใจน่าใช้ใหม่ ๆ ไม่มีบางชนิดไม่คงทน 4) ครูผู้สอนไม่มีความรู้ ความชำนาญและไม่นิยมใช้สื่อการสอน 5) ขาดสถานที่ในการจัดเก็บรักษาสื่อการสอน 6) อาคารและห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อการสอน และ 7) การนำสื่อการสอนจากแหล่งอื่นมาใช้ในโรงเรียนไม่สะดวก

ปัญหาการจัดหาและการบริหารสื่อการสอนของผู้บริหารตามแผนพัฒนาการศึกษาชุมชนพื้นที่สูง

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการจัดหาและการบริหารสื่อการสอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านสภาพที่ตั้งและอาคารเรียน โรงเรียนอยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก อาคารเรียนและห้องเรียนขาดแคลน ไม่เพียงพอ และไม่เหมาะสมต่อการใช้และจัดเก็บรักษาสื่อการสอน 2) ด้านความร่วมมือจากชุมชน ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเท่าที่ควร

- 3) ด้านงบประมาณ พบว่า โรงเรียนได้รับงบประมาณล่าช้าและไม่เพียงพอต่อความต้องการ
- 4) ด้านการบริหารสื่อการสอน พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนดำเนินการจัดหาสื่อการสอนเอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ไม่ให้ความสำคัญและการสนับสนุนการใช้สื่อการสอนของโรงเรียน 5) ครูไม่ให้ความสำคัญในการผลิตและการใช้สื่อการสอน

ข้อเสนอแนะของครูผู้สอนในการแก้ปัญหาในการใช้สื่อการสอน ตามแผนพัฒนาการศึกษาในชุมชนพื้นที่สูง

ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการใช้สื่อการสอน ดังนี้

- 1) ทางราชการควรจัดสื่อการสอนที่โรงเรียนผลิตเองไม่ได้ให้แก่โรงเรียน 2) ควรจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนเฉพาะ เรื่องที่สนใจ 3) โรงเรียนควรจัดห้องอุปกรณ์สำหรับผลิต เก็บรักษา และให้บริการด้านสื่อการสอน 4) ผู้บริหารโรงเรียนควรเห็นคุณค่าและสนับสนุนการใช้สื่อการสอน 5) โรงเรียนควรจัดงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อการสอนโดยเฉพาะ 6) ควรมีการจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนในระดับโรงเรียน และมีเจ้าหน้าที่ประจำให้คำปรึกษาแก่ครูในการใช้สื่อการสอน 7) ครูในโรงเรียนควรผลิตสื่อการสอนไว้ใช้ร่วมกัน และ 8) สถาบันราชภัฏประจำท้องถิ่นควรเป็นแหล่งบริการสื่อการสอน

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารในการแก้ปัญหาการบริหารสื่อการสอน ตามแผนพัฒนาการศึกษาในชุมชนพื้นที่สูง

- ผู้บริหารมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการบริหารสื่อการสอนตามแผนพัฒนาการศึกษาในชุมชนพื้นที่สูง คือ
- 1) ควรจัดสรรงบประมาณให้มากกว่านี้ 2) จัดฝึกอบรมครูเรื่องการผลิตและการใช้สื่อการสอน 3) สถาบันราชภัฏควรมีส่วนช่วยเหลือในด้านสื่อการสอนแก่โรงเรียน 4) หน่วยงานระดับอำเภอและจังหวัดควรมีบทบาทช่วยเหลือด้านสื่อการสอนแก่โรงเรียน 5) ควรจัดตั้งศูนย์สื่อการสอนในโรงเรียน และควรจัดหาบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง